

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI  
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI**

**5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) sirtqi  
ta'lif yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar  
bo'yicha  
attestatsiya sinovi**

## **DASTURI**

*2024/2025 o'quv yili*

**Tuzuvchilar:**

- B.Urinov  Namangan davlat universiteti Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasи mudiri, PhD.
- K.Sirojiddinov  Namangan davlat universiteti Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasи dotsenti, i.f.n.
- F.Murodxo'jayeva  Namangan davlat universiteti Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasи dotsenti, PhD.
- Sh.Lutpidinov  Namangan davlat universiteti Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasи katta o'qituvchisi, PhD

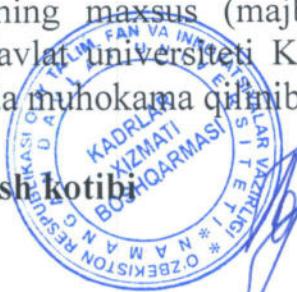
**Taqrizchilar:**

- O. Aripov  Namangan muhandislik-qurilish instituti "Iqtisodiyot" kafedrasи professori, i.f.d.
- Z. Abdulxakimov  Namangan muhandislik-texnologiya instituti dotsenti, PhD.

5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) sirtqi ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi dasturi Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasining 2025-yil 30-yanvardagi № 7 -sonli majlisida muhokama qilingan hamda tasdiqqa tavsiya etilgan.

**Kafedra mudiri** **B.Urinov**

5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) sirtqi ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi dasturi Namangan davlat universiteti Kengashining 2025-yil 30-yanvardagi № 6 -sonli majlisida muhokama qilinib, tasdiqlangan.

**Kengash kotibi** **A.To'xtaboyev**

## I. UMUMIY QOIDALAR

1. 5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) sirtqi ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi dasturi (keyingi o'rinnlarda – **Dastur**) O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 13-dekabrdagi 836-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi Nizom, Oliy va o'rtalik maxsus ta'lim vazirining 2020-yil 14-avgustdagagi 418-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari" (keyingi o'rinnlarda – **Malaka talablari**) hamda Namangan davlat universiteti Kengashining 2020-yil 30-avgustdagagi 1-sonli majlisida tasdiqlangan ta'lim yo'nalishi o'quv rejasining (keyingi o'rinnlarda – **O'quv rejasi**) majburiy fanlar blokidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlari o'quv dasturlari asosida tuzildi.

2. Maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiya sinovi (keyingi o'rinnlarda – **Attestatsiya sinovi**) O'zbekiston Respublikasining oliv ta'limga oid qonun hujjatlarida belgilangan tartibga ko'ra, bitiruvchilarning Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlaridan biri hisoblanib, unda ta'lim yo'nalishi xususiyati, iqtidori va xohishiga ko'ra bitiruv malakaviy ishi yozish istagini bildirmagan, o'quv rejasidagi fanlarni va ta'lim dasturlarini to'liq o'zlashtirgan, belgilangan kreditlarni to'plagan hamda to'lov-kontrakt shartlarini to'liq bajargan bitiruvchi kurs talabalariga ishtirok etish uchun ruxsat beriladi.

3. Attestatsiya sinovi universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangan 5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) sirtqi yo'nalishi o'quv rejasining majburiy fanlar bloki tarkibidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlar o'quv dasturlari asosida o'tkaziladi.

4. Attestatsiya sinovi fanlar mazmuniga qo'yiladigan talablar bilan bir qatorda, talaba tayyorgarligining Malaka talablarida bitiruvchiga qo'yiladigan umumiyligi talablarga javob bera olish darajasini aniqlashga yo'naltiriladi.

## II. ATTESTASIYA SINOVI SHAKLI VA MUDDATI

5. 2024/2025 o'quv yilida 5230100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) sirtqi ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining Attestatsiya sinovi – yozma shaklda o'tkaziladi.

6. O'quv yili yakuniga qadar Attestatsiya sinovi shakli o'zgartirilishi mumkin emas.

7. Attestatsiya sinovi universitet o'quv jarayoni grafigiga asosan, o'quv ishlari prorektori tomonidan tasdiqlangan muddatlarda o'tkaziladi va kamida bir oy oldin talabalarga yetkaziladi.

8. Attestatsiya sinovi Namangan davlat universiteti bazasida, talabalar sig‘imiga qo‘yiladigan texnik talablarga mos, Attestatsiya sinovi shaklidan kelib chiqib jihozlangan o‘quv xonalari (hudud)da o‘tkaziladi.

### **III. ATTESTATSIYA SINOVI SAVOLNOMASI**

9. Attestatsiya sinovi savolnomasi ta’lim yo‘nalishi Malaka talablarining - bakalavr larning tayyorgarlik darajasiga; - kasbiy faoliyatga; - umumkasbiy va ixtisoslik fanlariga qo‘yilgan talablarni qamrab oladi.

10. Attestatsiya sinovi savolnomasi ta’lim yo‘nalishi O‘quv rejasining majburiy fanlar blokida keltirilgan quyidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlar dasturlari asosida shakllantirildi:

<b>Nº</b>	<b>Fan kodi</b>	<b>Fan nomi</b>
1.	ECONOM6	Iqtisodiyot
2.	STATIS6	Statistika
3.	MICROE6	Mikroiqtisodiyot
4.	MACECO6	Makroiqtisodiyot
5.	ENVNRE6	Atrof-muhit va tabiiy resurslar iqtisodiyoti
6.	DIGECO6	Raqamli iqtisodiyot
7.	INTEP6	Iqtisodiy siyosatga kirish
8.	STRMAN6	Strategik boshqaruv
9.	FINANC6	Moliya
10.	TAXAT6	Soliq va soliqqa tortish
11.	ECOGRO6	Iqtisodiy o‘sish

#### *“Iqtisodiyot” fanidan*

#### **Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Iqtisodiy faoliyatning mazmuni
2. Takror ishlab chiqarish fazalari
3. Ehtiyojlarning mazmuni va ularning turkumlanishi
4. Iqtisodiy resurslarning mazmuni va turkumlanishi
5. Mulkchilik munosabatlarining iqtisodiy mazmuni
6. Mulk ob’ekti va sub’ekti
7. Mulk shakllarining tasniflanishi
8. Iqtisodiyotni isloh qilishda mulkchilikning o’rni
9. Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni va uning iqtisodiy asoslari
10. Tovar va uning xususiyatlari
11. Pulning kelib chiqishi va mazmuni
12. Pulning asosiy vazifalari
13. Bozorning mazmuni va belgilari
14. Bozor mexanizmi va vazifalari
15. Bozorning turkumlanishi
16. Bozor infratuzilmasi
17. Bozor iqtisodiyotiga o’tishning milliy modellari.

18. Bozor iqtisodiyotiga o'tishning "o'zbek modeli", uning tamoyillari va xususiyatlari
19. Iqtisodiy islohotlarning mazmuni
20. Talab tushunchasi. Talab qonuni
21. Taklif tushunchasi. Taklif qonuni. Bozor muvozanati
22. Biznes va tadbirkorlik faoliyatining mazmuni
23. Tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish shart-sharoitlari
24. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari
25. Xufyona iqtisodiyot
26. Agrobiznes va uning turlari
27. Korxona ishlab chiqarish xarajatlari
28. Foya va rentabellik
29. Raqobatning mohiyati, vazifalari va turlari
30. Raqobatlashish usullari va raqobat kurashining zamonaviy shakllari
31. Monopoliyaning mohiyati va uning vujudga kelishi sabablari
32. Monopoliyalarning turlari
33. Narxning mazmuni. Narxga ta'sir etuvchi omillar. Narx turlari
34. Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkhnchlar
35. Yalpi milliy mahsulot va yalpi ichki mahsulot
36. Uy xo'jaliklarining iste'mol sarflari. Investitsion sarflar
37. YaIMni hisoblashga daromadlar bo'yicha yondashuv
38. Milliy hisoblar tizimi
39. Iqtisodiy o'sishning omillari
40. Iqtisodiy o'sish nazariyalari, kontseptsiya va modellari
41. Moliyaviy munosabatlar ob'ekti va sub'ekti
42. Moliyaning vazifalari
43. Moliya tizimi va uning bo'g'inlari
44. Davlat byudjeti va uning moliyaviy resurslarni shakllantirishdagi ahamiyati
45. Byudjet taqchilligi va davlat qarzлari, ularning iqtisodiyotga ta'siri
46. Moliyaviy siyosatning amal qilishi. Soliqlarning o'sishi
47. Soliq solish tamoyillari
48. Pul agregatlari
49. Pul muomalasi qonunlari
50. Pul bozorida talab va taklif
51. Pul taklifi va uning multiplikatori
52. Kreditning mohiyati, vazifalari va turlari
53. Kredit resurslarining manbalari
54. Kredit-pul tizimini davlat tomonidan tartibga solish
55. Markaziy bank va uning vazifalari
56. Tijorat banklari va ularning vazifalari
57. Iste'mol va jamg'arma hajmiga ta'sir etuvchi omillar
58. Jamg'arma va investitsiya o'rtasidagi nisbat
59. Investitsiyalarning mazmuni va vazifalari.
60. Investitsiya manbalari va tuzilishi. Investitsyaning turlari.
61. Ishchi kuchi va uning bandligi.

62. Mehnat bozori. Ishsizlik va uning turlari.
63. A.Ouken qonuni. Ishsizlik va inflyatsiyaning o'zaro bog'liqligi.
64. Iqtisodiyotni tartibga solishning mohiyati va zarurligi.
65. Iqtisodiyotni tartibga solishning klassik, monetaristik, keynscha nazariyalari.
66. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning maqsadi.
67. Davlatning iqtisodiy o'rni va vazifalari.
68. Fan-texnika taraqqiyoti, tarkibiy, ijtimoiy va mintaqaviy siyosatni amalga oshirishda davlatning o'rni
69. Aholi daromadlari, ularning turlari va shakllanish manbalari
70. Ish haqi va uning shakllari

### *Statistika fanidan*

#### **Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Statistika tushunchasi.
2. Statistika fanining vujudga kelishi va rivojlanishining asosiy yo`nalishlari.
3. Statistikaning predmeti va metodlari.
4. Statistika fanining tarkibi.
5. Statistik axborot haqida tushuncha.
6. Statistik kuzatishning asosiy tashkiliy shakllari, turlari va usullari.
7. Statistik kuzatishning tashkiliy masalalari.
8. O'zbekistonda statistika faoliyatining tashkil etilishi.
9. Guruhlash va tasniflash.
10. Guruhlashning turlari.
11. Taqsimot qatori mohiyati va uning tarkibiy unsurlari.
12. Variatsion qatorlar turlari.
13. Statistik jadvallar va ularning turlari va tuzish qoidalari.
14. Grafiklar, ularning turlari va asosiy elementlari.
15. Statistik ko`rsatkichlar, ularning ahamiyati va funktsiyalari.
16. Mutloq miqdorlar, ularning turlari, o'lchash usullari
17. Nisbiy miqdorlar: ahamiyati, ifodalash shakllari, turlari.
18. Mutloq va nisbiy miqdorlarni birgalikda qo'llashning muhimligi.
19. O`rtacha miqdorlar: ahamiyati va ularni qo'llashning asosiy shartlari.
20. O`rtacha arifmetik miqdorlar.
21. O`rtacha garmonik miqdorlar va ularni qo'llash shartlari.
22. O`rtacha geometrik miqdorlar va ularni qo'llash shartlari.
23. O`rtacha miqdorlarni shartli «momentli usulda» hisoblash.
24. Mediana. Moda. Kvantililar.
25. Variatsiya ko`rsatkichlari va ularni hisoblash usullari.
26. Dispersiya turlari va dispersiyalarni qo'shish qoidalari.
27. Tanlab kuzatish.
28. Tanlama to`plamni tashkil qilish usullari.
29. Ishonch koeffitsienti va ishonch chegaralari.
30. Tanlanmaning zaruriy miqdorini aniqlash.
31. Tanlama kuzatish xatosi.
32. Korrelyatsion-regression tahlil.



33. Dinamika qatorlarini tahlil qilish ko'rsatkichlari.
34. Dinamika o'rtacha ko'rsatkichlarini hisoblash yo'llari.
35. Dinamika tendentsiyalarini aniqlash usullari.
36. Dinamika qatorlari korrelyatsiyasini o'lchash usullari.
37. Individual, yig'ma va hududiy indekslar.
38. Agregat indekslar.
39. Indekslar o`rtasida bog'liqliklar tavsifi
40. Yalpi ichki mahsulot.
41. Aholi soni, tarkibi, kategoriyalari va joylanishi ko'rsatkichlari.
42. Aholining tabiiy harakati statistikasi.
43. Aholining mexanik harakati statistikasi.
44. Nikohdan o'tish va ajarilish, o'rtacha umr ko'rish ko'rsatkichlari.
45. Iqtisodiy faol aholi tushunchasi.
46. Bandlilik va ishsizlik statistikasi.
47. Iqtisodiy nofaol aholi tushunchasi.
48. Mehnat resurslari statistikasi.
49. Milliy boylik mohiyati, tarkibi, hajmi va dinamikasi.
50. Asosiy fondlarning holati, harakati va foydalanish ko'rsatkichlari.
51. Aylanma mablag'lar hajmi va tarkibini statistik o'rganish.
52. Milliy hisoblar tizimining asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlari.
53. YaIMni hisoblash metodlari (ishlab chiqarish, foydalanish, taqsimot).
54. YaIM hajmini o'zgarmas (solishtirma) baholarda baholash metodlari.
55. Ayrim tarmoqlar mahsulotlari hajmini hisoblash.
56. Dj.Xiksning daromad haqidagi ta'limoti.
57. Daromad hajmiga ta'sir etuvchi ekstensiv va intensiv omillar.
58. Milliy daromadni taqsimlash, qayta taqsimlash va oxirgi foydalanish statistikasi.
59. Tashqi iqtisodiy aloqalar statistikasi.
60. Bojxona statistikasi.
61. Tashqi savdo ko'rsatkichlari.
62. Davlat byudjeti statistikasi.
63. Bank statistikasining asosiy ko'rsatkichlari.
64. Pul muomalasi statistikasi.
65. Pul massasi va uning aylanish tezligi.

*Mikroiqtisodiyot fanidan*  
**Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. "Mikroiqtisodiyot" fanning mazmuni, maqsadi va vazifalari
2. Iqtisodiy bazis tushunchalari
3. Talab va taklif tahlili asoslari
4. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar
5. Talab va taklif elastikligi
6. Iste'molchi tanlovi nazariyasi
7. Daromad samarasi va almashtirish samarasi
8. Bozor va tavakkalchilik
9. Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari

10. Ishlab chiqarish nazariyasi
11. Ishlab chiqarish xarajatlari
12. Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi
13. Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati, tarmoqning taklifi
14. Raqobat va yakkahokimlik
15. Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari
16. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish
17. Kapital qo‘yilmalar va kapital bozori
18. Ishlab chiqarish omillari bozori
19. Umumiy muvozanatlilik va samaradorlik
20. Monopoliya va monopsoniya
21. Bozor hokimiyati sharoitida narx strategiyalari
22. Oligopoliya
23. Assimetrik axborot
24. Monopolistning ishlab chiqarish hajmi to‘g‘risidagi qarori
25. Monopol hokimiyat manbalari
26. Monopol hokimiyat tufayli jamiyatning yo‘qotishlari
27. Ishlab chiqarish omillarining raqobatsiz bozorlari
28. Umumiy muvozanatlilik
29. Ayriboshlash samaradorligi
30. Adolatlilik va samaradorlik
31. Ishlab chiqarish samaradorligi
32. Raqobatli bozorlar samaradorligi sharhi
33. Ma’naviy tavakkalchilik va noto‘g‘ri tanlov
34. Prinsipal-agent muammosi
35. Mehnat bozorida assimetrik axborot: ish haqi samaradorligi nazariyasi, xarajatlar monitoringi

### *Makroiqtisodiyot fanidan*

#### **Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Makroiqtisodiyotning fan sifatida shakllanshipi va rivojlanishi
2. Asosiy makroiqtisodiy modellarning qiyosiy tahlili.
3. Iqtisodiyot tizimda xufiya iqtisodiyotning o‘rni va funksiyalari.
4. Milliy hisoblar tizimida yalpi ichki mahsulot ko‘rsatkichini hisoblash shartlari va usullari
5. O‘zbekiston Respublikasining makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari tahlili.
6. O‘zbekiston Respublikasida mehnat bozorining shakllanishi va ishsizlikning o‘ziga xos xususiyatlari.
7. Inflyasiyaning mohiyati va kelib chiqish sabablari.
8. Inflyasiyaga qarshi siyosat.
9. Inflyasiya jarayonlari tahlili.
10. Filips egri chizig‘i. Modelning zamonaviy talqini.
11. Iste’mol va jamg‘arish funksiyalari.

12. Ratsional kutish nazariyasi.
13. Investitsiya funksiyasi va omillari.
14. O‘zbekiston Respublikasi investitsiya siyosati.
15. YAlpi talab- yalpi taklif modeli.
16. Iqtisodiy o‘sish: umumiy tavsifi, neokeynscha va neoklassik modellari
17. Xalqaro savdo nazariyalari. Tashqi savdo siyosati
18. Ochiq iqtisodiyotda makroiqtisodiy siyosat. Mandell-Fleming modeli
19. Yalpi talab- Yalpi taklif modeli vositasida jahon moliyaviy- iqtisodiy inqirozi tahlili.
20. Yalpi talab vayalii taklifni rag‘batlantirish yo‘llari.
21. Keynsning makroiqtisodiy muvozanat modeli.
22. Pulga talab.
23. Pul taklifi.
24. Pul bozorida muvozanat.
25. Pul sektorida berqarorlik omillari.
26. Soliqlarning makroiqtisodiy mohiyati va roli.
27. Soliq yuki va uning o‘zgarishi oqibatlari.
28. Davlat byudjeti tarkibi va uni takomillashtirish yo‘llari.
29. Davlat tomonidan ʼungisodiyotni tartibga solishning zamonaviy tendetsiyalari va ularni O‘zbekistonda qo‘llanilishi imkoniyatlari.
30. Byudjet-soliq siyosati.
31. O‘zbekiston Respublikasi byudjet-soliq siyosati.
32. Byudjet-soliq sektori va uning tarkibi
33. Byudjet taqchilligi.
34. Davlat byudjeti prfitsitining negativ oqibatlari.
35. Pul-kredit siyosati.
36. O‘zbekiston Respublikasi pul-kredit siyosati.
37. Pul-kredit siyosati va ulardan foydalanshp amaliyoti tahlili.
38. Inflyasiyani targetlash siyosati.
39. IS-LM modeli.
40. IS-LM modelida byudjet- soliq va pul-kredit siyosati.
41. Iqtisodiy o‘sish omillari va tiplari.
42. Iqtisodiy o‘sishning neokeynscha modellari.
43. Iqtgisodiy o‘sishning neoklassik modellari.
44. Zamonaviy iqtisodiy o‘sish modellari.
45. O‘zbekistonda barqaror o‘sishni ta’minlashning omillari va yo‘llari.
46. Makroiqtisodiy barqarorlashtirish siyosati va iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish sharoitlarini shakllantirish
47. O‘zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy barqarorlashtirishning xususiyatlari.
48. Xalqaro savdo nazariyasi.
49. Tashqi savdo siyosati.
50. O‘zbekiston Respublikasining tashqi savdo siyosati.
51. O‘zbekiston Respublikasining Butunjahon savdo tashkilotiga a’zo bo‘lib kirishi masalalari.
52. M.Porter uslubiyatiga ko‘ra O‘zbekistonning raqobat ustunliklari.

53. O'zbekistonning eksport salohiyati va uning tavsifi.
54. To'lov balansi.
55. Pul-kredit va byudjet-soliq siyosatining to'lov balansiga ta'siri.

***Atrof-muhit va tabiiy resurslar iqtisodiyoti fanidan***  
***Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari***

1. Iqlim o'zgarishi, iqtisodiyotning roli, ekologik iqtisodiyot va atrof-muhit.
2. Inson va atrof-muhit o'rtaqidagi munosabatlar.
3. Vaqtlar oralig'idagi adolatni aniqlash.
4. Barqarorlik mezonini qo'llash.
5. Ekologik siyosatni oqibatlari.
6. Ekologik muammolar va iqtisodiy samaradorlik.
7. Ekologiya va tashqi savdoga muvaffaqiyatsizlik.
8. Nima uchun atrof-muhitni qadrlash kerak?
9. Geografik axborot tizimlaridan foydalanish orqali baholash.
10. Vaqtlar oralig'idagi adolatni aniqlash.
11. Barqarorlik mezonini qo'llash.
12. Ekologik siyosatning oqibatlari.
13. Resurs taksanomiyasi.
14. Izlanish va texnologik taraqqiyot.
15. Resurslarni bozor taqsimoti.
16. Tabiiy gaz: narxlarni nazorat qilish.
17. Neft: kartel muammolari.
18. Elektroenergiya: chiqib ketadigan manbaalarning o'rni.
19. Foydali qazilmalar.
20. Qayta tiklanadigan resurslarni samarali taqsimlash.
21. Resurs tanqisligini kamaytiruvchi omillar.
22. Bozor nomukammalligi.
23. Suv tanqisligini oldini oluvchi potensial imkoniyatlar.
24. Qattiq suvni samarali taqsimlash.
25. Suvni taqsimlash tizimlari.
26. Suv bo'icha islohotlar.
27. Yer ajratish iqtisodiyoti.
28. Yerdan yaroqsiz foydalanish va qayta baholash.
29. Bozor siyosatining innovatsion himoya vositalari.
30. Biologik resurslar haqida tushuncha.
31. Bioresurs, produtsent, konsument, redutsent, tabiatda moddalarning biologik aylanishi.
32. Muhofaza etiladigan tabiiy hududlar.
33. O'rmondan foydalanish.
34. Hayvonot resurslari.
35. Bioiqtisodiyot nazariyasi va samarali taqsimot.
36. Baliqchilik munosabatlarida davlat siyosati.
37. Akvakultura.
38. Ekotizim xizmatlarining holati.

39. Ekotizim xizmatlarini iqtisodiy tahlil qilish.
40. Tabiatni muhofaza qilishning institutsional mexanizmlari.
41. Ekoturizm.
42. Yo'qolib borayotgan turlarni himoya qilish muammolar.
43. Ifloslanishni boshqarish iqtisodiyoti: umumiy nuqtai nazar.
44. Iqlim o'zgarishlari haqida.
45. Iqlim o'zgarishi bo'yicha siyosiy muzokaralar.
46. Iqtisodiy yumshatish siyosati.
47. Aholi soninining o'sishi va ekologik muammolar.
48. Atrof-muhit va demografik siyosat.
49. O'zbekistonda ekologik qonunchilik va uning samaradorligini oshirish.
50. Tabiatni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan foydalanishni nazorat qilish.

### *Raqamli iqtisodiyot fanidan*

#### **Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Raqamli iqtisodiyotning tarkibiy tuzulishi.
2. Raqamli iqtisodiyotning asosiy xususiyatlari.
3. Raqamli iqtisodiyotda tadqiqotlarning uslubiy jihatlari.
4. Turli mamlakatlarda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish dasturlari.
5. "Raqamli O'zbekiston" dasturi asosida qilinayotgan ishlar.
6. Raqamli iqtisodiyotning modeli va asosiy vazifalari.
7. Texnologik paradigmalar, umumiy tavsiflar.
8. Sanoat 4.0: to'rtinchı sanoat inqilobi.
9. Aqli fabrika.
10. Sanoat 4.0 inqilobidagi to'siqlar va kamchiliklar.
11. Raqamli transformatsiya strategiyasining asosiy yo'nalishlari.
12. Raqamli transformatsiyaning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.
13. Raqamli transformatsiyada boshqaruvning o'ziga xosligi va asosiy tamoyillari.
14. Bank sohasida raqamli transformatsiyalar.
15. Boshqa sanoat sohalarida raqamli transformatsiya.
16. Davlat boshqaruvini raqamlashtirish.
17. Raqamli texnologiyalar global transformatsiyadagi roli.
18. Raqamli IT sektor: ta'riflari.
19. Axborot texnologiyalari sohasi: umumiy tavsiflar.
20. Yetakchi IT-kompaniyalar.
21. Raqamli texnologiyalar nima?
22. Raqamli texnologiyalarni raqamli iqtisodiyotni shakllantirishdagi ta'siri.
23. Raqamli platforma.
24. Katta ma'lumotlar analitikasi.
25. Internet buyumlar.
26. Kvant informatikasi.
27. Raqamli biznes nazariy va uslubiy jihatlari.
28. Raqamli iqtisodiyotda biznes modellarining turlari.
29. B2B biznes modelining B2C biznes modeliga o'zgarishida raqamli texnologiyalarning ta'siri.

30. Raqamli korxonalar.
31. Biznes jarayonini optimallashtirish.
32. Yangi biznes modellarining raqobatbardoshligining asosiy ko'rsatkichlari – bozorga mahsulot ishlab chiqarish tezligi (time to market).
33. Raqamli biznesni qurishda 6 ta muhim qadamlar.
34. Eng yirik korporatsiyalarning raqamli transformatsiyasi.
35. Raqamli mamlakatni qurishda tizimli yonlashuvlar.
36. Raqamli mamlakatni qurishni qanday boshlash kerak.
37. Raqamli mamlakat qurishni tashkil etish.
38. Mahalliy IT sanoatining o'sish omillari.
39. Raqamli iqtisodiyotda IT-mutaxassislar
40. Kriptovalyutalar va blokcheyn texnologiyasining paydo bo'lishi tarixi.
41. Blokcheyn texnologiyasining mohiyati va uning kriptovalyutalar tarixidagi o'rni.
42. Kriptovalyutalarning mayning jarayoni.
43. Bitkoin kriptovalyutasi va boshqa kriptovalyutalar.
44. Kriptovalyutalarning afzallikkleri va kamchiliklari.
45. Blokcheyn tizimining rivojlanish tarixi.
46. Blokcheyn tizimidagi tranzaktsiyalar.
47. Biznesda blokcheyndan foydalanish.
48. Sanoat blokcheyn platformalarini rivojlantirish yo'naliishlari.
49. Xalqaro savdo va blokcheyn tizimi.
50. Bulutli hisoblashning mohiyati.
51. Bulutli hisoblashning asosiy modellari.
52. Global bulutli hisoblash bozori.
53. Raqamli transformatsiyada doimiy va ta'sirchanlik holati.
54. Moslashuvchanlikda boshqaruv vositalarining ahamiyati.
55. Yirik kompaniyalar APIdan qanday foydalanadilar.
56. Fintex nima? Fintex kompaniyalari.
57. Fintex va kriptovalyutalar sanoati.
58. Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy xizmatlarning o'sishi.
59. Elektron hukumat ta'rifi.
60. Elektron hukumat modellari.
61. Davlat boshqaruvida raqamlashtirish.
62. Sun'iy intellekt muammosi.
63. Sun'iy intellekt va neyrotexnologiyalarning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.
64. ERPda sun'iy intellekt. Sun'iy intellektni rivojlantirish strategiyasi.
65. Elektron tijoratning asosiy modellari.

### *Iqtisodiy siyosatga kirish fanidan*

#### **Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Iqtisodiyot, bozor va iqtisodiy siyosat.
2. Bozordagi muvaffaqiyatsizliklar va hukumat organlarining roli.
3. Iqtisodiyotni boshqarishning bozor mexanizmi, uning faoliyat sohasi.
4. Faoliyat sohasining chegaralari.

5. Iqtisodiyotga davlatning aralashuvi va iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarishning zarurati.
6. Iqtisodiy siyosat asoslari va tarkibi.
7. Iqtisodiy siyosat jarayonini ishlab chiqishning logistik jarayonida maqsadlar/vositalar sxemasi.
8. Maqsadlar/vositalar sxemasi.
9. Ijtimoiy muammolarni va kunning siyosiy yangiliklarini aniqlash.
10. Iqtisodiy siyosatni amalga oshirish va baholash.
11. Iqtisodiy siyosatni ishlab chiqishda vositalar va cheklovlar.
12. Formal va noformal institutlar hamda iqtisodiy siyosat sohasidagi yechimlar.
13. Demokratiya, saylash huquqi va siyosiy raqobat.
14. Iqtisodiy siyosatni ishlab chiqishda ichki va tashqi cheklovlar.
15. Iqtisodiy siyosat, vositalar va boshqaruv nazariyasi.
16. Saylovchilar, siyosiy partiylar va taklif etilayotgan dasturlar.
17. Parlament va institutsional qayta qurish.
18. Hukumat va siyosiy-iqtisodiy siklning o‘rni.
19. Konsultantlar, aktivistlar va tarafdarlar: axborot va siyosiy e’tiqod.
20. Davlat mulkini xususiylashtirish va boshqarish – iqtisodiyotni tartibga solish vositasi.
21. Davlat mulki va tadbirkorligi.
22. Iqtisodiy siyosatda davlat mulkining o‘rni va ahamiyati masalasi.
23. Davlat mulkining bozor iqtisodiyotini davlat tomonidan taribga solishdagi o‘rni va ahamiyati.
24. Iqtisodiyotning davlat va xususiy sektorlarining o‘zaro aloqadorligi hamda ta’siri.
25. Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni dasturlash, prognozlashtirish va rejalashtirish.
26. Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni dasturlash va prognozlashtirishning zarurligi va ahamiyati.
27. Prognozlashtirishning iqtisodiy siyosatda tutgan o‘rni.
28. Prognozlar klassifikatsiyasi: faol va passiv, makroiqtisodiy va mikroiqtisodiy, uzoq va o‘rta muddatli prognozlar.
29. Davlatning iqtisodiyotda xususiy tarmoq va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash siyosati.
30. Xususiy tarmoq va tadbirkorlikning milliy iqtisodiyotda tutgan o‘rni hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.
31. Biznes va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlashda davlatning mikroiqtisodiy siyosati.
32. Davlat mikroiqtisodiy siyosatining asosiy yo‘nalishlari.
33. Davlatning xususiy tarmoq va tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishining usul va vositalari.
34. Iqtisodiyotda monopolizmga qarshi siyosat va raqobatni rivojlantirish.
35. Davlatning mintaqaviy siyosati va hududlar rivojlanishining istiqbollari.
36. Mintaqaviy markazlashtirishdan chiqish, integratsiya va millat ustidan iqtisodiy siyosat yuritilishi.
37. Boshqaruv hukumati o‘rtasida majburiyatlarni samarali taqsimlash va ularning oqibatlari.
38. Mintaqalarning moliyaviy va iqtisodiy siyosati.

39. Milliy va millat ustidan iqtisodiy siyosat yuritishning koordinatsiyasi va boshqaruvi.
40. Iqtisodiy hududlarni kompleks rivojlantirish.
41. Yuksalish, rivojlanish va iqtisodiy siyosat
42. Rivojlanishga nisbatan iqtisodiy o'sish: turmush sifati va ekologik cheklovlari.
43. Kapitalizmning bumlari, shishishlar va inqiroz.
44. Siyosiy yuksalish, globalizatsiya va ofshoring.
45. Mustahkam rivojlanish va ekologik siyosat.
46. Makroiqtisodiy muvozanat va uning bozor iqtisodiyotida namoyon bo'lish shakllari..
47. Daromadlarni qayta taqsimlash, boylik va iqtisodiy siyosat.
48. Adolat prinsiplari va qayta taqsimlash siyosatining assoslari.
49. Umum davlat sharoiti evolyutsiyasi va manbalari.
50. Kambag'allik ko'rsatkichlari va tengsizlik.
51. Iqtisodiy siyosatda qayta taqsimlashning asosiy choralari.
52. Davlat budgeti – davlat moliya fondining asosi va iqtisodiyotni davlat tomonidan boshqarishning muhim shakli sifatida.
53. Jamiatning ijtimoiy sohasi va davlatning ijtimoiy siyosati.
54. Jamiat ijtimoiy sohasi, uning tarkibi va jamiat rivojlanishidagi roli.
55. Ijtimoiy (sotsial) siyosat tushunchasining mazmuni.
56. Ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyoti va ijtimoiy siyosat tushunchalarining o'zaro bog'liqligi.
57. Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishning asosiy chora-tadbirlari.
58. Aholi turmush darajasini oshirish samarali ijtimoiy siyosatning maqsadi ekanligi.
59. Davlatning tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solish siyosati.
60. Tashqi iqtisodiy faoliyatning asosiy yo'nalishlari va ularni tartibga solish prinsiplari.
61. Ilmiy asosga ega bo'lgan tashqi iqtisodiy strategiya va siyosat.
62. Davlatning tashqi iqtisodiy siyosati va uning tarkibiy qismlari.
63. Davlatning tashqi savdo siyosati.
64. Eksport siyosati. Import siyosati.
65. Tashqi savdoni davlat tomonidan tartibga solish mexanizmi.

***Strategik boshqaruv fanidan***  
**Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Strategik boshqaruvning mohiyati.
2. Strategik boshqaruvning xususiyatlari va tarkibi.
3. Strategik boshqaruvning vazifalari va tamoyillari.
4. Strategik boshqaruv turlari va tashkilotning tashqi muhiti.
5. Strategik maqsadlar.
6. Tashkilot strategiyasi va uni shakllantirish jarayoni.
7. Strategik pozitsiyalarni tanlash orqali boshqarish.
8. Kuchli va kuchsiz signallarni boshqarish.
9. Kutilmagan strategik sharoitda boshqaruv.
10. Strategik to'plamlarni boshqarish.

11. Strategik vazifalarni boshqarish.
12. Kutilmagan o'zgarishlar sharoitida boshqarish.
13. Ichki muhitni tahlil qilishning funktsional yo'naliishlari va ularni baholash.
14. Strategik salohiyat, asosiy vakolatlar va muvaffaqiyatning asosiy omillari.
15. Qiymat zanjirida strategik xarajatlar tahlili.
16. Tashkilotning makro muhitini PAST tahlil qilish.
17. Mikro muhitni tahlil qilish usullari.
18. Porterning raqobat kuchlari modeli.
19. Tashkilotning raqobat pozitsiyasi.
20. SWOT tahlil va uni amalga oshirish usullari.
21. Kichik va o'rta biznes uchun SPACE tahlil.
22. Strategik segmenlash va tashkilot strategiyalarini.
23. Portfel strategiyalarining mohiyati.
24. Boston konsalting guruhi matritsasi.
25. Portfel tahlil matritsasi GE / McKinsey. I.Ansoffning - "tovar - bozor" matritsasi.
26. Foydaga bozor strategiyasining ta'sirini tahlil qilish (PIMS loyihasi).
27. «Arthur D. Little» firma matritsasi.
28. Foydani ko'paytirish va oshirish modellari.
29. Savdoni maksimal darajada oshirish va uning o'sishi uchun modellar.
30. Qo'shilgan qiymatni oshirish modeli.
31. Boshqaruv xulq modellari.
32. Balanslangan ballar kartasi.
33. Strategik menejmentdagi xatarlar va ularni tahlil qilish.
34. Xatarlarni strategik baholash va boshqarish usullari.
35. Noaniklik sharoitida strategik qarorlar.
36. Strategik nazorat.
37. Strategik controlling.
38. Korxona kontrolligi: boshqarish tarkibi va funktsiyalari.
39. Korxonada strategik va operatsion nazorat.
40. Strategik va taktik kontroling.

### *Moliya fanidan*

#### **Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Moliyaning qonuniyatları.
2. Moliyaning ijtimoiy takror ishlab chiqarishdagi roli va ahamiyati.
3. Moliya iqtisodiy kategoriya sifatida.
4. Moliyaning vujudga kelishini ob'ektiv asoslari.
5. Moliya va moliyaviy munosabatlarning xarakterli belgilari.
6. Iqtisodiy o'sish va unda moliyaning ahamiyati.
7. Moliyaning taqsimlash va nazorat funktsiyalari.
8. Moliya genezisi.
9. Moliyaviy siyosatning mazmuni.
10. Moliyaviy siyosatning printsiplari.
11. Moliyaviy siyosatning taktikasi va strategiyasi.

12. Moliyaviy siyosatning tarkibiy qismlari.
13. Moliya tizimi va uning funktsiyalari.
14. Moliya tizimining bo'g'inlari.
15. Davlat moliyasi va uning bo'g'inlari.
16. Xo'jalik yurituvchi subektlar moliyasi.
17. Uy xo'jaliklari moliyasi.
18. O'zbekiston Respublikasi pul-kredit tizimi.
19. O'zbekiston Respublikasining byudjet-soliq tizimi.
20. Mahalliy moliya va uning bo'g'inlari.
21. Sug'urtaning iqtisodiy mohiyati va funktsiyalari.
22. Sug'urta shakllari.
23. Sug'urta tizimi va uning institutsional asoslari.
24. Sug'urta bozori va uning elementlari.
25. Moliya bozorining asosiy tushunchalari, mazmuni va mohiyati.
26. Moliya bozorining vazifalari va funktsiyalari.
27. Moliya bozorining tuzilmasi va tarkibiy qismlari.
28. Moliyaviy boshqaruvning mazmun-mohiyati, maqsadi va vazifalari.
29. Moliyaviy rejalashtirish; bashoratlash (prognozlashtirish).
30. Moliyaviy boshqaruv organlari va ularning vazifalari.
31. Moliyaviy rejalashtirishning ta'rifi.
32. Moliyaviy rejalashtirish jarayonlari va moliyaviy reja.
33. Moliyaviy rejalashtirish amaliyotida qo'llaniladigan asosiy metodlar.
34. Moliyaviy nazorat.
35. Moliyaviy nazorat sohalari.
36. Moliyaviy nazorat o'z ichiga oluvchi tekshiruvlar.
37. Moliyaviy nazoratning oldida turgan eng asosiy vazifalar.
38. Sof foydani va aktivlarni kapitallashtirish.
39. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning ishlab chiqarish xarajatlari va foydasi.
40. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning rentabelligi.
41. Davlat moliyasining mazmuni va bo'g'inlari.
42. Davlat moliyasining nazariy asoslari.
43. Markazlashtirilgan pul fondlar va ularni shakllantirish xususiyatlari.
44. Jami fiskal yukni tashkil qiluvchi tarkibiy elementlari.
45. Davlat moliyasining bo'g'inlari.
46. Davlat byudjeti.
47. Davlat daromadlarining shakllanish manbalari.
48. Davlat buyurtmalari.
49. Davlat xaridi tushunchasining mazmuni.
50. Davlat xarajatlari, ularning tarkibi.
51. Davlat xarajatlarini amalga oshirish tamoyillari.
52. Davlat byudjeti tuzilmasi.
53. Byudjet tizimi.
54. Davlat byudjeti daromadlari.
55. Davlat byudjeti daromadlarida to'g'ri soliqlarning tutgan o'rni.
56. Davlat byudjeti daromadlarida egri soliqlarning tutgan o'rni.

57. Davlat byudjetining boshqa daromadlari.
58. Davlat byudjeti xarajatlarining turkumlanishi.
59. Byudjet taqchilligi va uni ijtimoiy iqqisodiy oqibatlari.
60. Byudjet taqchilligini moliyalashtirish usullari.
61. Byudjet taqchilligini moliyalashtirishning noinflyatsion usullari.
62. Mahalliy byudjetlarning daromadlarini shakllanish manbalari.
63. Mahalliy byudjetlar xarajatlari va ularning asosiy yo'nalishlari.
64. Mahalliy byudjetlarga moliyaviy tenglashtirish siyosati bo'yicha beriladigan.
65. Byudjet jarayoni va uning bosqichlari.
66. Davlat byudjetini tuzish, ko'rib chiqish, tasdikdash va ijro etish.
67. Davlat byudjeti ijrosi tizimida g'aznachilik tizimining ahamiyati.
68. G'aznachilikning funktsiyalari.
69. G'aznachilikning tashkiliy elementlari.
70. Davlatning byudjetdan tashqari jamg'armalari va uning xususiyatlari.
71. Moliya munosabatlarining umumiyligi tizimida uy xo'jaliklari moliyasi.
72. Uy xo'jaligiga tegishli bo'lgan xarakterli xususiyatlar.
73. Uy xo'jaliklarining daromadlari va ularning tarkibi.
74. Uy xo'jaliklarining xarajatlari va uning tarkibi.
75. Oila byudjeti va uning komponentlari.
76. Xalqaro moliyaning asoslari va rivojlanish tendentsiyalari.
77. Valyuta tizimi.
78. Xalqaro moliyaviy institutlar va ularning funktsiyalari.
79. Valyuta kursi va valyuta bozorlari.
80. Valyuta kursi va Fisherning xalqaro samarasi.

*Soliq va soliqqa tortish fanidan*

**Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Soliqlar va soliq munosabatlarining vujudga kelishi.
2. Soliq munosabatlarining rivojlanish bosqichlari.
3. Soliq tushunchasi.
4. Soliqlarning iqtisodiy mohiyati.
5. Soliqlarning funktsiyalari va vazifalari.
6. Soliqqa tortish tamoyillari.
7. Soliqlarning guruhanishi.
8. Soliqlarning umumiyligi belgilari.
9. Soliqlarning davlat byudjeti daromadlaridagi tutgan o'rni.
10. Soliq elementlari.
11. Soliq imtiyozining turlari.
12. Soliq stavkalarining turlari.
13. Soliq yuki va og'irligi.
14. Soliq mexanizmi.
15. Soliq tizimining mohiyati va ahamiyati.
16. Soliq tizimining tarkibiy tuzilishi.
17. Soliq tizimining elementlari.
18. Soliqlar va soliqlarga tenglashtirilgan majburiy to'lovlarini guruhash.

- 19.Umumbelgilangan tartibdagi soliq tizimi.
- 20.Soddalashtirilgan soliq tizimi.
- 21.Soliq tizimidagi mavjud muammolarni bartaraf etish yo'llari.
- 22.Soliq tizimini takomillashtirishning asosiy yo'naliishlari.
- 23.Soliq siyosati tushunchasi va uning mohiyati.
- 24.Soliq siyosatining kontseptsiyasi, strategiyasi va taktikasi.
- 25.Soliq siyosatini tartibga solish vositalari.
- 26.Soliq siyosatining huquqiy asoslari va xususiyatlari.
- 27.Yuridik shaxs va ulardan undiriladigan soliqlar.
- 28.Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'ining mohiyati.
- 29.Yuridik shaxslarning jami daromadlari tarkibi.
- 30.Soliqqa tortiladigan bazani aniqlash.
- 31.Yuridik shaxslardan undiriladigan foyda solig'i bo'yicha imtiyozlar.
- 32.Savdo va umumiylar ovqatlanish korxonalarini soliqqa tortish tartibi.
- 33.Qo'shilgan qiymat solig'ining iqtisodiy mohiyati.
- 34.Qo'shilgan qiymat solig'ining ob'ekti.
- 35.Qo'shilgan qiymat solig'ining stavkalari.
- 36.Qo'shilgan qiymat solig'ining imtiyozlari.
- 37.Aktsiz solig'ining ob'ekti.
- 38.Aktsiz solig'ining stavkalari.
- 39.Aktsiz solig'ining imtiyozlar.
- 40.Import qilinadigan aktsizosti tovarlar, soliqni hisoblash va byudjetga to'lash.
- 41.Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq va uni to'lovchilar tarkibi.
- 42.Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqning stavkalari.
- 43.Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq bo'yicha imtiyozlar.
- 44.Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i.
- 45.Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqlar va maxsus to'lovlari.
- 46.Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning ob'ekti.
- 47.Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqni hisoblash va byudjetga to'lash tartibi.
- 48.Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i va uning o'ziga xosligi.
- 49.Soliqqa tortish maqsadida jismoniy shaxslarni toifaga ajratish.
- 50.Daromad solig'ining stavkalari.
- 51.Jismoniy shaxslarining mulkiy daromadlari va ularni soliqqa tortish.
- 52.Kichik korxonalar uchun yagona soliq to'lovi.
- 53.Kichik korxonalar uchun soddalashtirilgan soliq tizimi mohiyati.
- 54.Yagona soliq to'lovini to'lovchilar, soliqqa tortish ob'ektlari va stavkalari.
- 55.Mikrofirmalar va kichik korxonalar uchun yagona soliq to'lovi stavkalari.
- 56.Yagona soliq to'lovi bo'yicha imtiyozlar.
- 57.Savdo va umumiylar ovqatlanish korxonalarini uchun yagona soliq to'lovi.
- 58.Dexkon fermer xo'jaliklarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.
- 59.Qishloq xo'jaligi korxonalaridan yagona yer solig'ini undirish tartibi.
- 60.Yagona yer solig'i stavkalari va to'lov muddatlari.
- 61.Yagona yer solig'i bo'yicha imtiyozlar.
- 62.Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i va uning iqtisodiy ahamiyati.

- 63.Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'ining to'lovchilari.
- 64.Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'ining ob'ekti va uni aniqlash tartibi.
- 65.Yer solig'i bo'yicha jismoniy shaxslarga beriladigan imtiyozlar.
- 66.Yer solig'i hisoblash va uni byudjetga undirish tartibi.
- 67.Jismoniy shaxslardan undiriladigan yer solig'ini to'lash muddatlari.
- 68.Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqning iqtisodiy mohiyati.
- 69.Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliqning stavkalari.
- 70.Transport vositalariga benzin, dizel yonilg'isi va gaz ishlatganlik uchun olinadigan soliqning ob'ekti va soliqqa tortiladigan bazani aniqlash tartibi.

*Iqtisodiy o'sish fanidan*

**Yakuniy Davlat Attestasiyasi yozma ish savollari**

1. Iqtisodiy o'sish mohiyati va mazmuni.
2. Iqtisodiy o'sishning dastlabki shartlari.
3. Iqtisodiy o'sish va iqtisodiyotdagi tarkibidagi o'zgarishlar.
4. Iqtisodiy o'sish va rivojlanish.
5. Yalpi ichki mahsulot iqtisodiy o'sish ko'lami va o'lchamlarini tahlil etish vositasi sifatida.
6. Iqtisodiy o'sish nazariyalarining rivojlanishi ulaming mazmuni va tutgan o'rni.
7. E. Domarning neokeynschilik o'sish modellari.
8. R. Xarrodning neokeynschilik o'sish modellari.
9. R.Solouning neoklassik iqtisodiy o'sish modeli.
10. Iqtisodiy o'sishdagi mehnat va fondlarning nisbiy miqdori.
11. Iqtisodiy o'sishda J. Mid modeli.
12. Iqtisodiy o'sishni A. Lyuis modeli.
13. Tutash avlodlar iqtisodiy o'sish modelida jamg'arishning mohiyati va omillari.
14. Uy xo'jaliklari jamg'armalari va investitsiyalari.
15. Raqobatbardoshlik kategoriyasining mohiyati va metodologik asoslari.
16. Milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini iqtisodiy o'sishga ta'siri.
17. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning nazariy asoslari, maqsadi, usullari va vositalari.
18. Iqtisodiy o'sishni davlat tomonidan tartibga solish.
19. Davlatning fiskal siyosati, uning maqsadi va iqtisodiy dastaklari.
20. O'zbekiston Respublikasida iqtisodiyotini barqaror o'sishida davlatning fiskal siyosatining o'rni.
21. Inson kapitali.
22. Texnologiya.
23. Intellektual mulk va kapital.
24. Rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy o'sish.
25. Faoliyat jarayonidagi ta'limning Pol Romer modeli.
26. Lukas modeli.
27. Mahsulot sifatining o'zgarish modeli.
28. Iste'mol tovarlar turlarini kengaytirish asosida endogen iqtisodiy o'sish modeli.
29. Iqtisodiy o'sishda ijtimoiy-iqtisodiy modellar.

30. Janubiy Koreyaning samarali rivojlanish tajribasi. O'sishning sekinlashish sabablari.

#### **IV. ATTESTATSIYA SINOVI NATIJALARINI BAHOLASH MEZONI**

11. Attestatsiya sinovi bo'yicha talabalar bilimini baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lif vazirining 2018 yil 9 avgustdag'i 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lif muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida amalga oshiriladi.

12. Attestatsiya sinovi bo'yicha talabalar bilimini baholashda 5 baholik tizim qo'llaniladi.

13. Talabaning Attestatsiya sinovidagi natijalari quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – "5" (a'lo) baho;

Talaba mustaqil mushohada yuritadi, o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – "4" (yaxshi) baho;

Talaba o'z bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – "3" (qoniqarli) baho;

Talaba mazkur Dasturni o'zlashtirmagan, topshiriq (mavzu)ning mohiyatini tushunmaydi hamda topshiriq (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas, deb topilganda – "2" (qoniqarsiz) baho.

14. Yozma ish tartibida o'tkaziladigan Attestatsiya sinovida har bir talabaga 5 (besh) tadan kam bo'limgan savoldan iborat yozma ish variantlari taqdim etiladi.

Har bir yozma ish variantida mazkur Dasturga kiritilgan fanlardan faqat bittadan savol (topshiriq) bo'lishi mumkin.

Talaba Attestatsiya sinovining har bir topshirig'i bo'yicha alohida baholanadi hamda umumlashtiruvchi baho ularni o'rtachalashtirish asosida shakllantiriladi va butun sonlarda qayd qilinadi.

Topshiriqlar bo'yicha baholar umumlashtirilganda kelib chiqadigan qoldiq sonlar matematik qoidalarga ko'ra yaxlitlanadi.

Yozma ish tartibida o'tkaziladigan Attestatsiya sinoviga 3 (uch) soat vaqt beriladi.

Yozma ish tartibida o'tkaziladigan Attestatsiya sinovi talabalar sig'imiga qo'yiladigan texnik talablarga mos o'quv xonalari (hudud)da o'tkaziladi.

15. Talaba baholash natijalaridan norozi bo'lgan taqdirda Attestatsiya sinovilari natijalari Komissiya tomonidan e'lon qilingan vaqtidan boshlab 24 (yigirma to'rt) soat davomida apellyasiya berishi mumkin.

Talabaning apellyasiya murojaati universitet rektori buyrug'i asosida tuziladigan Apellyasiya komissiyasi tomonidan 2 (ikki) kun ichida ko'rib chiqiladi va uning natijasi bo'yicha qaror qabul qilinadi.

## **V. ATTESTATSIYA SINOVI BO'YICHA TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI VA USLUBIY KO'RSATMALAR**

16. Dasturni o'zlashtirish bo'yicha foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

### **Iqtisodiyot fanidan**

#### **Asosiy adabiyotlar**

1. Mc. Connell, Brue. Economics. 17<sup>th</sup> edition. Mc Graw-Hill/Irwin, USA, 2014.
2. N. Gregory Mankiw. Principles of Economics, 7<sup>th</sup> edition. Amazon, USA, 2016.
3. Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus. Economics. 19<sup>th</sup> edition. Mc Graw-Hill Companies. USA, 2015
4. O'lmasov A., Vahobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: «Iqtisod-moliya», 2014. – 480 bet.
5. Shodmonov Sh.Sh., G'ofurov U.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Iqtisod-moliya, 2010. – 728 bet.

### **Qo'shimcha adabiyotlar**

1. Mirziyoyev Sh. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining 'o'shma majlisidagi nutq. – T., 2016.
2. Mirziyoyev Sh. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. //O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyaevning mamlakatimizni 2016-yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasi kengaytirilgan majlisidagi ma'rzasasi. 2017 yil 14 yanvar – Toshkent, O'zbekiston, 2017. – 104 b.
3. Mirziyoyev Sh. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdag'i ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr. – T.: O'zbekiston, 2017. 48 b.
4. Mirziyoyev Sh. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2016 yil 1 noyabrdan 24 noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tkazilgan saylovoldi uchrashuvlaridagi nutqlari. – T.: O'zbekiston, 2017. 488 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 2018 yil 28 dekabr. Manbaa: [www.president.uz](http://www.president.uz)

6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldag'i "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni.

7. Станковская И.К., Стрелец И.А. Экономическая теория. Учебник. 3-е изд., испр. – М.: "ЕКСМО", 2009. – 448 стр.

### **Statistika fanidan Asosiy adabiyotlar**

1. James McClave, Тепу Sincich Statistics. Textbook. USA. 2017 p.
2. Dads Singpurwalla A Handbook of statistics: an Overview of Statistical Methods 1 st edition. 2017 year.
3. Ayubjonov AD., Soatov H.M., Nabiev X Statistika. Darslik - T: 2019, 814 bet
4. Ayubjonov AD., Soatov N.M., Nabiev X Statistika. Darslik - T: 2019, 433 bet
5. Soatov N.M. Nabiyev X., Nabiyev D.X., Tillaxo'jaeva G.N. Statistika. Darslik. - T.: TDIU, 2011. - 546 bet
6. Abdullaev Yo. Statistika nazariyasi. Darslik. - T.: O'qituvchi, 2002. - 647 b.
7. Soatov N.M. Tillaxo'jaeva G.N. Statistika nazariyasi. Darslik. - T.: TDIU, 2005.-248 bet.

### **Qo'shimcha adabiyotlar**

1. O'zbekisgon Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Xalq so'zi, 2018 yil 28 dekabr. №271-272 (7229- 7230).
2. O'zbekisgon. Respublikasi Prezidentining O'zbekisgon Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar loyihasi to'g'risida» gi Farmoni.-«Xalq so'zi» gazetasi. 2017 yil 8 fevral. 28-(6722)- son.
3. O'zbekisgon Respublikasi Konstitutsiyasi - T.: O'zbekisgon, 2014. – 46 b.
4. O'zbekiston Respublikasini "Davlat Statistikasi to'g'risida"gi qonuni. 2002 yil 12-dekabr №441-11 // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlar to'plami, 2002, №24,26-31 b
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 22 yanvardagi «2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'naliishi bo'yicha harakatlar strategiyasini «Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili»da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida»gi PF-5308-son Farmoni
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 11 apreldagi «Tadbirkorlik faoliyati sohasidagi litsenziyalash va ruxsat berish tartib-taomillarini yanada qisqartirish va soddalashtirish, shuningdek, biznes yuritish shart-sharoitlarini yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-5409-son Farmoni
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 26 dekabrdagi "O'zbekiston Respublikasining 2019 yilgi asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari prognozi va Davlat budjeti parametrlari hamda 2020-2021 yillarga budget mo'ljallari to'g'risida"gi PQ-4086-son qarori
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldag'i «O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida»gi PF-4947-son Farmoni
9. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik har

bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil isgiqbollariga bag‘ishlangan majlisidagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so‘zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar,

### *Mikroiqtisodiyot fanidan*

#### **Asosiy adabiyotlar**

1. Pindyck S. Robert, Daniel L. Rubinfeld. Microeconomics. Global Edition. – Copyright 2018, Pearson Education Limited 2018.
2. Campbell R. McConnel, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. Microeconomics: Principles, Problems and Policies. -19 th ed. – New York. The McGraw-Hill Companies, Inc., 2015. P. 604.
3. Salimov B., Mustafakulov Sh., Salimov D. Mikroiqtisodiyot masalalar, namunalar, topshiriqlar, testlar. -T.: Iqtisodiyot, 2019.
4. Маскимова В.Ф. Микроэкономика: учебник. М:Маркет DC, 2014.
5. Salimov B.T., Yusupov M., Salimov B.B. Mikroiqtisodiyot: Darslik. 2019. - 365 b.
6. Тараҳуна Ю.Б., Землякова Д.Н. Микроэкономика: учебник. - 2-е изд.,стер. - М.: КНОРУС, 2011. - 320 с.
7. Ильяшенко В.В. Микроэкономика: учебник. - М.: КНОРУС, 2012, —288 с. - (Для бакалавров).
8. Пиндайк Р., Рабинфельд Д.П. Микроэкономика/ Пер. с англ. — СПб.: Питер, 2011. — 608 с.: ил. (Серия «Классический зарубежный учебник»).

### **Qo‘srimcha adabiyotlar**

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Matematika sohasidagi ta’lim sifatini oshirish va ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2020 yil 7 maydagi PQ-4708-son qarori. Lex.uz
2. Sh.M.Mirziyoyev “Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak”. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil. -104 b.
3. Sh.M.Mirziyoyev “O‘zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi” Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil. “Gazeta.uz”.
4. Носова С.С. Микроэкономика. Макроэкономика. -М.: Кнорус. 2013.
5. Нуриев Р.М. Курс микроэкономике. –М.: Норма ИНФРА -М, 2014
6. Киреев А.П., Киреев П.А. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения. –М.: ИНФРА-М, 2014.
7. Bauetdinov M.J. Mikroiqtisodiyot O‘quv-uslubiy majmua. Toshkent. Iqtisodiyot. 2019.

### *Makroiqtisodiyot fanidan*

#### **Asosiy adabiyotlar**

1. Djumayev Z.A. Makroiqtisodiyot. O‘quv qo’llanma.- T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2018. - 300 bet.

2. N. Gregory Mankiw. Macroeconomics. 9 th edition. Harvard University. NY.: Worth Publishers, 2016
3. Abel A.V., Bernanke B.S., Croushore D. Macroeconomics. 8 th edition. USA: Amazon, 2013.
4. Мирольского Д.Ю., Бородский Т.Г. Макроэкономика. Учебник для вузов.- СПб.: Питер, 2018.-368 с.
5. Носова С.С. Микроэкономика. Макроэкономика. -М.: Кнорус. 2013., -468 с.
6. Золотарчук В.В. Макроэкономика: Учебник. - М.: ИНФРА-М, 2015. - 537 с.
7. Гусейнов П.М., Сменихина В.А. Макроэкономика. Учебное пособие. - М.: 2014.-254 с.
8. Воронин А.Ю., Киршин И.А.. Макроэкономика-І. Учебное пособие/ - М.: НИТС Инфра-М, 2013. - 110 с.
9. Иvasенко А.Г., Никонова Я.И. Макроэкономика. Учебное пособие – Мовска: КноРус, 2016. - 314 с
10. Ishmuhamedov A.E., Djumaev Z.A, Jumaev Q. X. Makroiqtisodiyot: O'quv qo'llanma. T.: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2005. -192 bet.

#### **Qo'shimcha adabiyotlar**

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi - T.: O'zbekiston, 2018 - 76 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenta Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis Senatining yigirmanchi Yalpi majlisidagi nutqi // Xalq so'zi gazetasi, 2019 yil 21 iyunъ.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenta Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Xalq suzi gazetasi, 2018 yil 29 dekabr'.
4. Ahmedov D.K., Ishmuxamedov A.E., Jumaev K.X., Djumaev Z.A. Makroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T.: «O'zbekiston yozuvchilar uyushmasining Adabiyot jamg'armasi nashriyoti», 2004. -240 bet.
5. Марыганова Э.А., Шапиро С.А. Макроэкономика. Экспресс курс.: учебноэ пособие- М.: КПОРУС, 2010.-302 с.
6. Вечканов Г.С., Вечканова Г.Р. Макроэкономика; Учебник для вузов. СПб.: Питер, 2009. -350 с.
7. Самуэльсон, Пол Э., Нордхаус, Вильям Д. Макроэкономика. Учебноэ пособие. М.: ООО «И.Д. Вильяме», 2009. -592 с.
8. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика. Учебник. М.: «Дело и Сервис»,Ж2005. -464 с.
9. O'zbekiston raqamlarda 2017-2018. O'zbekiston Respublikasining yillik statistik to'plami - T.: 45.

#### ***Atrof-muhit va tabiiy resurslar iqtisodiyoti fanidan***

#### **Asosiy adabiyotlar**

1. Tietenberg, Tom and Lynne Lewis. Environmental and Natural Resource Ekonomics, (11<sup>th</sup> Edition): Publisher: 2018. – 587 p.
2. “Environmental and Natural Resource Ekonomics”, (10<sup>th</sup> edition) bay Tom Tietenberg and Lynne Lewis. Rutletge, 2014.

### **Qo'shimcha adabiyotlar**

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birlashtirishiga barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2016. – 56 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligini garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. – 48 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.
4. Prezidentining 2017 yil 7 fevraldag'i PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. [www.lex.uz](http://www.lex.uz).
5. Jumaev T. Ekologiya iqtisodiyoti: nazariya va amaliyat. Monografiya. – T.: 2014. – 240 bet.
6. Jumaev T., Juraev M., Yadgarov A.A., Ismailova G.T. Ekologiya. O'quv qo'llanma. – T.: Qxituvchi, 2018. – 218 bet.
7. G.A. Alimova, A.A. Yadgarov, L.Sh. Egamberdiyeva, A.A. Kazakov. Ekologiya. Darslik. – T.: 2020. – 250 б.
8. Жумаев Т. Экология иқтисодиёти. Дарслик. – Т.: 2004. – 280 б.
9. Jumaev T., Juraev M., Yadgarov A.A., Ismailova G.T. "Ekologiya" fanidan o'quv qo'llanma. – T.: Iqtisodiyot, 2018. – 183 bet.

### **Raqamli iqtisodiyot fanidan**

#### **Asosiy adabiyotlar**

1. Digital economy: impacts, influences, and challenges / Harbhajan Kehal, editor, Varinder P.Singh, editor. Includes bibliographical references and index. ISBN 1-59140-363-4 (hardover) – ISBN 1-59140-364-2 (pbk.) – ISBN1-59140-365-0 (ebook).
2. Лапидус Л.В. Цифровая экономика. Управление электронным бизнесом и электронной коммерцией. Учебник. М.: Инфра – М.2019 – 479 стр.
3. Хусаинов И.А., Кудряшов А.А., Кузьмин Е.В., Крюкова А.А. Цифровая экономика. Учебник для высших учебных заведений. М.: Горячая линия – Телеком. 2019, - 288 стр.
4. С.С.Фуломов, О.М.Абдуллаев, Р.Аюпов. Рақамли иқтисодиёт (криптовалюта ва блокчейн).

### **Qo'shimcha adabiyotlar**

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Matematika sohasidagi ta'limgizning sifatini oshirish va ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2020 yil 7 maydag'i PQ-4708-son qarori. Lex.uz
2. Sh.M.Mirziyoyev "Taqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak". Toshkent, "O'zbekiston", 2017 yil. -104 b.
3. Sh.M.Mirziyoyev "O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi" Toshkent, "O'zbekiston", 2017 yil. "Gazeta.uz".

## **Iqtisodiy siyosatga kirish fanidan Asosiy adabiyotlar**

1. Acocella, Nicola & Di Bartolomeo, Giovanni & Hallett, Andrew. (2011). The theory of economic policy: from a theory of control to a theory of conflict (resolutions).
2. Петросян Д.С., Безпалов В.В. Экономическая политика государства. Социальная справедливость в экономических отношениях. Учебное пособие. Москва: Инфра-М, 2016
3. Тупчиенко, В. А. Государственная экономическая политика: учебное пособие / В. А. Тупчиенко. – Москва: Юнити, 2015. – 663 с.

## **Qo'shimcha adabiyotlar**

1. R. Glenn Hubbard, A. Patrick O'Brian. Essentials of Economics. 6th edition. Pearson. New York. 2019.
2. N. Gregory Mankiw. Essentials of Economics. 8th Edition. Cengage Learning; 8. edition (January 1, 2017). ISBN-13: 978-1337091992
3. Economics (Irwin Economics). Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. — 21th edition. 2018.
4. Roger A. Arnold. Economics 13th Edition, Kindle Edition. (2018). ISBN-13: 978-1337617383
5. Лякин А.Н. Экономическая политика. Учебник и практикум. Россия: Юрайт, 2019. 432 стр.
6. Abulkasimov Н., Topildiyev S. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish.-T.: "Iqtisod-moliya", 2021.
7. Хажиев Б.Д., Мамбетжанов К.К.. Экономическая теория. Учебник. - Т.: «IQTISODIYOT», 2019. - 552. стр.
8. Xodiayev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – Т.: Barkamol fayz- media, 2017. – 783 bet.
9. Mamatov M.A. Iqtisodiy o'sish: O'quv qo'llanma – Т.: TDIU, 2021. – 400 bet.

## **Strategik boshqaruv fanidan Asosiy adabiyotlar:**

1. Frank Rothaermel Strategic Management: Concepts (2nd edition) Mcgraw-H: II Education 9 January. 2014. USA. - 528 p.
2. Michael A. Hill. Strategic Management: Competitiveness and Globalization – Concepts and Cases. South - Western Collage Pub. 2014. USA. - 896 p.
3. Fred R.David. Strategic Management: A Competitive Advantage Approach, Concepts & Cases. Pearson. 2014. USA. - 696 p.
4. Strategic Management concepts and cases. Arthur A. Thompson. Jr. A.J Strikland. 2012.-778 p.
5. David, Fred R. Strategic management: concepts and cases-a competitive advantage approach /Fred r. David, Francis Marion University, Florence, South Carolina, Forest r. David, Strategic Planning consultant. Sixteenth edition. 651 p.

### **Qo'shimcha adabiyotlar:**

6. Ansoff H. I. Corporate Strategy. - Penguin Books, Middlesex, 2014.- 246 p.
7. Ansoff H. I. Strategies for Diversification / Marketing and Diversification: Long Range Planning. - Bradford University Press, 2015.- 254 p.
8. Greenly G. E. Strategic Management. - Prentice Hall, London, 2012. — 263 p.
9. Johnson G. Strategic change and management process. - NJ, Blackwell, 2012.-316 p

### ***Moliya fanidan Asosiy adabiyotlar***

1. G.K.Abduraxmanova. Inson resurslarini boshqarish. Darslik. – T.: Fan, 2021. - 691 b.
2. Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, David A. Macpherson. Contemporary Labor Economics. McGraw-Hill Education. Copyright, 2017. p. 640.
3. Маликов Т.С., Олимжонов О. Молия. Дарслик. Т.: Иқтисодиёт-Молия. 2019.- 969 б.
4. Маликов.Т.С. Молия. Ўқув қўлланма. Т.: Иқтисодиёт-Молия. 2018. – 268 б.
5. Нуридинова В.Ш., Шарапова М.А. Молиявий назорат. Ўқув қўлланма. Т.: Иқтисодиёт-Молия. 2014.-344 б.
6. J.R Zaynolov, S.S.Aliyeva, Z.O.Axrarov. Moliya: Korxonalar moliyasi. Darslik. T.: Iqtisodiyot-Moliya. 2018.-268 b.
7. Финансы. Под редакцией проф. Романовского М.В. Учебник. 5-е. издание. М.: Юрайт. 2016,-554 с.

### **Qo'shimcha adabiyotlar:**

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olivjanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston", 2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi inson manfaatlarini ta'minlash taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston", 2017.
3. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha xarakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2017-yil. 6-son,70-modda.
4. "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabr "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lif tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish kotsepsiyasini tasdiklash to'krisida"gi PF-5847-son Farmoni.
5. Маликов Т.С., Олимжонов О. Молия. Дарслик. Т.: Иқтисодиёт-Молия. 2019.- 969 б.
6. Маликов.Т.С. Молия. Ўқув қўлланма. Т.: Иқтисодиёт-Молия. 2018. – 268 б.
7. Нуридинова В.Ш., Шарапова М.А. Молиявий назорат. Ўқув қўлланма. Т.: Иқтисодиёт-Молия. 2014.-344 б.
8. J.R Zaynolov, S.S.Aliyeva, Z.O.Axrarov. Moliya: Korxonalar moliyasi. Darslik. T.: Iqtisodiyot-Moliya. 2018.-268 b.

*Soliq va soliqqa tortish fanidan*  
*Asosiy adabiyotlar*

1. Yuldashev A. “Soliq va soliqqa tortish”. O’quv qo’llanma. T.: “Fan va texnologiya”. 2007. 128b.
2. Александров И. Налоги и налогообложения. Учебник. –М.: “Дашков и Ко” 2006 г. 312 с.
3. Baymuratov T., Radjabov U. Soliq menejmenti . O’quv qo’llanma. T. “Iqtisodiyot va moliya”, 2005 y. 110b.
4. Vahobov A. Byudjet-soliq siyosati yaxlitligi. O’quv qo’llanma. - T: “Iqtisodiyot va moliya”, 2005 y. 282b
5. Jo’raev A. Davlat byudjeti daromadlarini shakllantirishning samarali yo’llari. T. “Fan” 2004y. 387b
6. Jo’raev A. “Markaziy Osiyo davlatlari soliq tizimi. O’quv qo’llanma. T. “Iqtisodiyot va moliya” 2005 y. 120b.
7. Jo’raev A. Soliq nazariyasi. O’quv qo’llanma. T. “Iqtisodiyot va moliya” 2004 y. 211b.
8. Zavalishina I. Soliqlar: nazariya va amaliyat. . T. “Iqtisodiyot va huquq dunyosi” nashiriyot uyi. 2005 y. 544b.
9. Isroilov B. Soliqlar hisobi va tahlili: muammolar va ularning echimlari. T. “O’zbekiston” 2006 y. 270b.
10. Latipov A. “Yerdan foydalanish va soliqqa tortish” T. “Iqtisodiyot va huquq dunyosi” nashiriyot uyi. 2005 y. 445b.
11. Malikov T. “Soliqlar va soliqqa tortishning dolzarb masalalari”. T. Akademiya. 2002.253 b.
12. Tashmuradova B. “Soliq munosabatlarini optimallashtirish”. T. “Iqtisodiyot va moliya” 2005 y. 156 b.

**Qo’shimcha adabiyotlar**

1. Jo’raev A.S. Juridik va jismoniy shaxslarni soliqqa torish. Kasb-xuna kollejlari uchun o’quv qo’llanma. T. “O’qituvchi” 2007 y. 233b.
2. Toshmuratova S. “Soliq nazorati”. O’quv qo’llanma. T. “Iqtisodiyot va moliya” 2004 y. 120 b.
3. Umarov B. “Korxonalar mol-mulkini soliqqa tortishning dolzarb masalalari”. T. “Iqtisodiyot va moliya” 2005 y. 179b.
4. Urazov K. “Investitsiyalarning buxgaltyeriya hisobi va soliqqa tortilishi” T. “Iqtisodiyot va moliya” 2003 y. 164 b.

*Iqtisodiy o’sish fanidan*  
*Asosiy adabiyotlar:*

1. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagagi “O’zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi 4947-son Farmoni.

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 yanvardagi “Iqtisodiyotni yanada rivojlantirish va iktisodiy siyosat samaradorligini oshirishning qo‘srimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5614-som Farmoni.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 7 martdagagi “Xalqaro reyting va indekslarda O‘zbekiston Respublikasining o‘rnini yaxshilashga oid chora-tadbirlarni tizimlashtirish” to‘g‘risidagi PF-5687-som Farmoni.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 12 yanvardagi “Ilmiy-innovatsion ishlanma va texnologiyalarni ishlab chiqarishga tadbiq etishning samarali mexanizmlarini yaratish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 24 - son Qarori.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 16 yanvardagi "Erkin iqtisodiy zonalar va kichik sanoat zonalari faoliyati samaradorligini oshirish borasidagi qo‘srimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 29 – son Karori.
6. Mirziyoyev Sh.M. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenta Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi - Toshkent. // Xalk suzi, 2020 yil 29 dekabr. 369
7. Mamatov M.A.. Iqtisodiy o‘sish. O‘quv qo‘llanma. - T.: “Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi”, 2021-384 b.

#### **Qo‘srimcha adabiyotlar:**

1. Асемоглу, Дарон. “Ведению в теорию современного экономического роста: в 2 кн. Книга 2. Асемоглу, Дарон. пер. с англ. Под науч. Ред. Кирила Сосунова. М.; Издательский дом “Дело” РАНХ и ГС. 2018.-736.С.- (Академический учебник).
2. Barbara M. Fraumeni. Measuring economic growth and productivity. Beijing, China. 2020.
3. Istvan Konya. Economic growth in small open economies. Budapest, Hungary. 2018.
4. Лукас Р. Э. Лекции по экономическому росту / Пер. с англ. Д. Шестакова. — М.: Издательство Института Гайдара. 2013, — 288 с.
5. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. - М. 2007. -408 с.
6. Хайдаров М.Т., Бустонов М.М. Иктисодий ўсиш моделлари: Ўкув қўлланма-Т.: ТДИУ, 2010. - 123 бет.

#### **VI. YAKUNLOVCHI QOIDALAR**

17. Dasturda belgilangan qoidalar O‘zbekiston Respublikasi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining, shuningdek ta’lim sohasidagi vakolatli davlat boshqaruvi organlari tomonidan qabul qilingan qoida va me’yorlarga zid kelsa, yuqori turuvchi organlarda belgilangan qoida va me’yorlar amal qiladi.
18. Dastur Universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangandan so‘ng, yakuniy davlat attestatsiyasi boshlanishidan uch oy oldin talabalar e’tiboriga yetkaziladi hamda universitetning rasmiy saytiga joylashtiriladi.
19. Fakultet dekanlari tomonidan bitiruvchi kurs talabalariga mazkur Dastur asosida tayyorgarlik ko‘rish va maslahatlar berish uchun zarur sharoitlar yaratiladi.